

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-24>

УДК 351:68:002.8

Формування інноваційної політики реального сектору економіки як особливого напрямку розвитку України

Олексенко Р.І.

доктор філософських наук, професор,
професор кафедри маркетингу
Таврійського державного агротехнологічного університету

Ортіна Г.В.

доктор наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права
Таврійського державного агротехнологічного університету

У статті досліджено та теоретично обґрунтовано шляхи покращення інвестиційної політики країни, виявлено негативні прояви недосконалої державної політики, які перешкоджають безпроблемному інвестуванню в національну економіку. Виявлено та запропоновано шляхи покращення інвестиційної привабливості. У сучасних умовах динамічного економічного розвитку, жорсткої конкуренції на ринку між суб'єктами господарювання, розвитку науки і техніки, інтелектуалізації основних факторів виробництва підприємствам необхідно формувати ефективні механізми реалізації інноваційної політики, яка дасть можливість досягнути конкурентних переваг на внутрішньому і зовнішньому ринку.

Ключові слова: інвестиції, новації, державна політика, конкурентоспроможність, освіта, науково-технічний прогрес.

Олексенко Р.И., Ортина Г.В. ФОРМИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ КАК ОСОБОГО НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

В статье исследованы и теоретически обоснованы пути улучшения инвестиционной политики страны, выявлены негативные проявления несовершенной государственной политики, препятствующие беспрепятственному инвестированию в национальную экономику. Выявлены и предложены пути улучшения инвестиционной привлекательности. В современных условиях динамического экономического развития, жесткой конкуренции на рынке между субъектами хозяйствования, развития науки и техники, интеллектуализации основных факторов производства предприятиям необходимо формировать эффективные механизмы реализации инновационной политики, которая позволит достичь конкурентных преимуществ на внутреннем и внешнем рынке.

Ключевые слова: инвестиции, новации, государственная политика, конкурентоспособность, образование, научно-технический прогресс.

Oleksenko R.I., Ortina G.V. FORMATION OF INNOVATIONAL POLICY OF THE REAL ECONOMY SECTOR AS A SPECIAL DIRECTION OF DEVELOPMENT OF UKRAINE

The article investigates and theoretically substantiates ways to improve the investment policy of the country, investigates the negative manifestations of imperfect state policy that hinder unproblematic investment in the national economy. The ways of improving investment attractiveness have been identified and proposed. In today's conditions of dynamic economic development, of severe competition on the market between business entities, the development of science and technology, intellectualization of the main factors of production, enterprises need to form effective mechanisms for the implementation of innovation policy, which will enable to achieve competitive advantages in the domestic and foreign markets.

Keywords: investments, innovations, state policy, competitiveness, education, scientific and technological progress.

Постановка проблеми. Успішність реалізації заходів, спрямованих на розвиток національної господарської системи в межах антикризової стратегії, буде визначатися тим, наскільки вони будуть доповнені відповідними перетвореннями і зусиллями в інституційній,

соціально-культурній та політичній сферах. Зокрема, за роки ринкових перетворень в Україні так і не було створено повноцінного інституційного середовища, необхідного для стабільної та ефективної економічної діяльності господарюючих суб'єктів, їх економіч-

ного і технологічного прогресу. При цьому жодна стратегічна мета в галузі соціально-економічного розвитку не може бути успішно реалізована за відсутності інституційного середовища, що забезпечує гармонізацію інтересів членів суспільства і досягнення єдності сприйняття ними цілей розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему інвестиційної привабливості на теоретичному та практичному рівнях досліджували такі вітчизняні вчені, як О. Дацій, Л. Антонова, В. Бакуменко, Л. Барановський, О. Белов, Х. Берне, І. Бінько, М. Болдуєв, Б. Бузан, О. Власюк, В. Волошин, В. Геєць, Б. Грієр, Х. Моргензан, П. Новак, О. Новикова, Л. Олвей, Я. Орленко, С. Пирожков, Г. Пастернак-Таранущенко, В. Пономаренко, В. Пономарьов, П. Пригунов, В. Сенчагов, В. Сідак, А. Сухоруков, В. Шлемко, Р. Олексенко, Г. Ортіна та інші.

Метою статті є розроблення механізму впровадження інновацій для національних підприємств задля забезпечення економічного розвитку країни, добробуту населення й національної безпеки держави.

Результати наукового дослідження. Вирішенню проблеми фінансування інноваційної діяльності може сприяти розвиток ефективного партнерства між державою, бізнесом та академічними колами. Як відомо, приватні фірми неохоче вкладають гроші в дорогі і ризиковані фундаментальні дослідження. Конкуренція між приватними фірмами починається після отримання результату фундаментальних досліджень. Проте становище можна змінити шляхом забезпечення підтримки стадії фундаментальних досліджень з боку держави. У Японії, наприклад, держава фінансує початок досліджень, а приватні фірми, дізнавшись про підтримку проекту державою, вкладають свої капітали в подальші розробки. На прикінцевих етапах проект здійснюється повністю за рахунок приватних фірм.

Суттєву роль у фінансуванні інновацій відіграють банки. Банки можуть кредитувати всі етапи життєвого циклу нововведення. Зазвичай кредит видається під наявні у заявника фонди, гарантії держави, укладені договори на придбання виробленої за рахунок використання кредиту нової продукції. При цьому відсоткову ставку за кредит на інноваційну діяльність необхідно встановлювати залежно від ефективності інновацій, термінів їх окупності, відповідності пріоритетам науково-технічного розвитку і ступеня ризику. Банк може стати співвласником результату,

компенсуючи свої витрати у вигляді прибутку від експлуатації нововведення. У договорі на фінансування може визначитися термін, після закінчення якого частка коштів банку у фінансуванні інновації за бажанням юридичної особи, яка отримала позику, може бути ним викуплена. Банки можуть брати участь в організації комплексної експертизи нововведення, залучаючи висококваліфікованих фахівців. Зазвичай вартість комплексної експертизи становить 1% від розрахункової вартості або визначеної ціни розробки. Банк може також надавати інноваційним підприємствам інформаційні, посередницькі, консультативні, науково-технічні, рекламні, прогностичні, кон'юнктурні послуги. Банк може стати організатором фінансових проектів та спільних підприємств на акціонерній основі.

Перешкодами для широкого залучення комерційних банків у процес кредитування інноваційних проектів в Україні є, як правило, нерозробленість методичних аспектів кредитування інноваційних підприємств, що враховують фактори ризику. На нашу думку, повернення кредиту комерційного банку інноваційним підприємством повинне ґрунтуватися на диференційованому підході до величини відсоткової ставки. До факторів, які слід враховувати під час визначення величини відсоткової ставки, можна віднести:

- прибуток від реалізації інноваційного проекту;
- розмір витрат, що визначається на стадії дослідно-конструкторських робіт на основі функціонально-вартісного аналізу;
- питома вага позикових коштів інвестиційного фонду або банку в загальному обсязі відшкодування витрат;
- строк здійснення інноваційного проекту, що визначає терміни залучення кредитних коштів на його виконання і повернення їх кредиторі.

З огляду на ризиковий характер інноваційних проектів і невизначеність кінцевого результату слід очікувати, що планові значення цих факторів можуть не збігатися з їх фактичними значеннями. Співвідношення фактичного і планового значення факторів приводить до зміни відсоткової ставки, що сприятиме орієнтації кредитоотримувачів на досягнення найкращих результатів під час використання кредиту.

Розвитку інноваційного підприємництва в Україні сприятиме також формування інститутів цінних паперів (інвестиційних банків і фондів, страхових компаній), метою яких є

забезпечення вільного руху акцій та інших фінансових інструментів. Широкі можливості закладені, наприклад, у використанні вторинних фінансових інструментів; використання опціонів дає змогу підприємству отримати безвідсотковий кредит, а покупець-брокер здійснює часткову передоплату майбутнього виробництва нової продукції. При цьому в контракті передбачається, що в разі відмови від поставок безвідсотковий кредит перетворюється на комерційний з відповідною ставкою.

Нагальною потребою стає формування в Україні системи венчурного фінансування інноваційних підприємств реального сектору економіки, адже венчурний бізнес органічно поєднує в собі два види підприємництва: фінансове й інноваційне. Доцільне створення двох фондів: галузевого та регіонального. Причиною низьких темпів розвитку венчурного бізнесу в Україні є, з одного боку, те, що держава не бере на себе реальних ризиків інноваційної діяльності, тоді як за кордоном під час створення венчурних фондів внесок держави становить до 40% капіталу фондів.

З іншого боку, у чинному законодавстві відсутні юридичні форми, адекватні потребам венчурного бізнесу, а процедури реєстрації венчурних фондів є складними. Через нерозвиненість фондового ринку спостерігається низький рівень ліквідності венчурних інвестицій і невеликий вибір доступних стратегій. Є і проблеми, пов'язані з нестачею кваліфікованих менеджерів. Внаслідок названих обставин більша частина венчурних інвестицій спрямовується не в нові компанії, а у вже наявні.

Інструментом активізації інтересу до венчурного фінансування інноваційних проектів може бути проведення венчурних ярмарків. Модель організації Венчурних ярмарків була вперше розроблена в США. У процесі ярмарків вирішуються три основні завдання, такі як оцінка інвестиційного потенціалу у високотехнологічній сфері, надання посередницьких послуг виробникам і споживачам наукомістких проектів, підвищення освітнього рівня учасників у галузі використання різноманітних фінансових інструментів. У США за рахунок проведення венчурних ярмарків у наукомісткий сектор залучається понад 90 млн. дол. на рік.

Перетворення знань у головну рушійну силу розвитку суспільства, зростаючі темпи інноваційного оновлення вимагають докорінної перебудови системи освіти. Освіта має стати безперервним і стратегічно орієтова-

ним процесом, який дасть змогу фахівцям у процесі роботи отримувати нові знання для інноваційних галузей і сфер діяльності. Такий підхід передбачає державну підтримку освіти на перспективних напрямках, а також субсидування створення робочих місць у наукомістких галузях.

Оскільки головним споживачем інновацій є виробництво, необхідно забезпечити його сприйнятливість до нововведень, яка досягається за дотримання таких умов:

- інноваційна діяльність є неодмінною умовою виживання і підтримки конкурентоспроможності виробництва;

- виробництво має або може залучити необхідні для інноваційної діяльності ресурси;

- є вичерпна інформація про можливості інноваційних перетворень і очікувану ефективність інноваційних проектів;

- державна політика забезпечує необхідні і достатні преференції для мотивації інноваційної активності підприємств, що враховують ризики і тривалі терміни окупності інновацій.

Однією з головних умов ефективного функціонування НІС є інтеграція інноваційної сфери в ринковий простір. При цьому, незважаючи на те, що сама по собі комерціалізація наукових результатів створює передумови вродання інноваційної сфери в систему ринкових відносин, без відповідних організаційно-економічних перетворень це завдання не може бути вирішено.

Зростання ролі інноваційної діяльності на сучасному етапі розвитку національної економіки пов'язане, з одного боку, з найвищим рівнем напруженості конкурентної боротьби, а з іншого – з перетворенням інновацій в найпотужніший інструмент ринкового змагання. Основною метою впровадження інновацій є стратегічне нарощування переваг порівняно з іншими конкурентами. Наведені обставини вказують на наявність глибокого взаємозв'язку між інноваційною діяльністю та конкурентією.

Успішний інноватор у певний, хоч і обмежений, період часу володіє монополією владою над ринком. І тільки потім під дією процесу дифузії нововведень і/або появи нових науково-технічних досягнень його економічний диктат порушується, що не виключає відновлення втраченої монополією влади шляхом освоєння нових інновацій або переходу цієї влади до іншого новатора.

Саме отримання монополією влади над ринком є найважливішим ринковим механізмом, який стимулює інноваційну діяльність.

Одночасно монополізм означає найвищу концентрацію матеріальних, фінансових і інтелектуальних активів у масштабах, які зумовлюють можливість інноваційної діяльності.

Думку про іманентну присутність монополізму в інноваційній сфері висловив свого часу Й. Шумпетер, згідно з яким еволюція капіталістичного ринку в сторону збільшення частки монополістичних структур є закономірною, оскільки великі організації мають незаперечні переваги як джерело і середовище для нововведень.

Навіть таке економічне явище, як кооперація в інноваційній діяльності, є завуальованим прагненням домогтися ресурсного монополізму за збереження юридичної самостійності окремих підприємств і організацій. Коопераційній поведінці сприяє ускладнення і подорожчання НДДКР і різке зниження тривалості життєвих циклів товарів. Слід зазначити, що два десятиліття тому кооперація між фірмами під час виконання НДДКР обмежувалася сферами інформаційного обміну і виробництва, іноді – спільного маркетингу. З часом інтенсивність коопераційних зв'язків зі сфери НДДКР почала наростати як на національному, так і на глобальному рівні.

Отже, є певні аспекти монополізму, які властиві інноваційній діяльності та без яких не може бути забезпечена висока інноваційна активність в умовах ринку.

На відміну від західної економічної дійсності, в Україні боротьба з конкурентами не є визначальним мотивом інноваційної діяльності. Особливо ця тенденція проявилася в умовах, коли цінова різниця визначила відсутність серйозної конкуренції із західними виробниками. Щодо кооперації у вітчизняній інноваційній сфері, то як явище вона присутня, але складно говорити про стратегічну орієнтацію на такий тип взаємин з боку інноваційних підприємств. Навпаки, спостерігається тенденція мінімізації кооперативних відносин, збереження їх у разі потреби.

Тим не менше, орієнтація на одержання кінцевого ефекту від інновацій приводить нас до необхідності розвивати кооперацію науково-дослідних підрозділів з виробничим сектором.

Визначаючи умови, необхідні і достатні для переходу національної економіки до нової якості економічного зростання та антикризової стратегії, не можна не торкнутися питань модернізації організаційної архітектури вітчизняної економіки в напрямі зрощування наукової та виробничо-збутової діяльності, підви-

щення ефективності ланцюжка створення закінченої цінності для споживача і зміцнення конкурентного потенціалу підприємств реального сектору економіки на світовому ринку. Все це вимагає, по-перше, переходу від галузевого та регіонального до мережевого, кластерного принципу організації науково-виробничої діяльності з максимальним урахуванням можливостей створення власних і участі в чинних міжнародних мережах і спільнотах створення доданої вартості, по-друге, стимулювання інтеграційних процесів у національній економіці (із закордонними підприємствами й організаціями), що забезпечить формування конкурентоспроможних структур, здатних протистояти впливу висококонсолідованих зарубіжних виробників.

Виходячи з наведеного, до найважливіших завдань слід додати забезпечення економічної безпеки підприємництва. Причина полягає в тому, що в руках підприємців різного рівня концентрується значна частина власності і фінансових засобів, що є об'єктом злочинної уваги як з боку криміналітету, так і з боку державних чиновників.

Водночас, незважаючи на прийняття нормативних актів, спрямованих на лібералізацію економічних відносин у суспільстві, в реальності зберігаються адміністративні та економічні бар'єри, які перешкоджають свободі підприємницької діяльності і викликають необґрунтоване зростання її витрат. У результаті зберігається ґрунт для розвитку корупції та тіньової економіки, «витоку капіталів», «витоку мізків» і кваліфікованих трудових ресурсів з країни, ускладнюючи і без того наявну проблему створення умов економічного зростання.

Прагнучи зберегти прибутковість своєї діяльності, підприємець починає застосовувати неправові методи ведення своєї діяльності, йти в «тінь», опиняючись тим самим у неправовому полі та створюючи додаткові загрози своїй діяльності. Вихід більшості підприємницьких структур із «тіньового» сектору економіки виявиться можливим лише у разі вироблення і прийняття державою таких економічних і фінансових, адміністративних та інших механізмів (заходів), які працювали б в інтересах усіх підприємців, а не олігархічної групи, і виходили з розумних правил гри (отримання дозвільних документів, податки, кредити, заходи захисту, заходи допомоги та стимулювання тощо).

Іншою особливістю «тіньової» економіки, питома вага якої в українському ВВП, за самим

середніми оцінками, становить близько 50%, полягає в тому, що вона концентрує значні фінансові кошти, з яких значна частина йде на організовану злочинність і корупцію.

Явно вираженою тенденцією стало зрощення «тіньової» економіки, організованої злочинності та корупції. Таке зрощення провокує процеси, що мають далекосяжні наслідки:

– у політичній сфері: безпосереднє входження у владу представників

«тіньової» економіки і злочинності, криміналізації влади;

– у правовій сфері: кримінальний світ привласнює собі право вирішувати конкретні та проблемні питання життєдіяльності суспільства, насамперед в економіці, створюється система захисту багатого і сильного за повного ігнорування прав пересічного громадянина;

– у соціально-психологічній сфері: відбувається зміна психології населення, вимушеного в умовах зубожіння розглядати як життєву необхідність будь-який можливий, в тому числі пов'язаний з порушенням закону, заробіток; формується зневажливе ставлення до правової та правоохоронної системи суспільства, зростає почуття незахищеності і законності. Правовий нігілізм стає нормою поведінки, що не може не провокувати процесу криміналізації суспільства.

Суттєву загрозу створює політика держави, яка надає реальну підтримку і допомогу в основному великому капіталу в особі олігархічних кіл. Водночас вітчизняний виробник переважно не отримує необхідної підтримки з боку держави, ніяк не захищений від вторгнення зарубіжних виробників, а значить, навряд чи в найближчій перспективі стане конкурентоспроможним.

Таким чином, кримінальний чинник в економіці (спроби заволодіти майном, фінансами, встановити бандитський контроль над приватним сектором економіки) має в країні загрозовий характер. Економічні злочини ростуть, набувають нової, більш витонченої латентної форми; використовуються нові методи, засновані на юридичній, психологічній, рекламній діяльності фахівців, що працюють із кримінальними злочинцями. У зв'язку з цим надзвичайно актуальними видаються зусилля держави щодо подолання корупції та інших неправових явищ в національній економіці. Нині створення правової держави, в якій дії в межах правового поля гарантували б захищеність та добробут підприємцю, працівникові, громадянину, залишається перспективним завданням.

Чинні в суспільстві норми права стають ефективними тільки в тому разі, якщо вони отримують суспільне визнання і відображають суспільну потребу, тобто йдеться про позитивне право, яке спрямоване на захист власності, на дотримання дисципліни, на забезпечення всім рівних правових відносин, що гарантують покарання правопорушень, а також безпеку підприємницьким структурам.

Необхідність вирішення внутрішніх проблем економічної безпеки не означає зниження важливості гео економічного аспекту стратегії, що дає змогу не тільки врахувати загрози, але і використовувати можливості, що відкриваються в умовах глобалізації світового економічного простору в питаннях доступу до ресурсів та ринків інших країн, потенціалу і компетенції іноземних партнерів, участі в процесах транснаціоналізації та регіоналізації інноваційної, виробничо-збутової і фінансової сфер, прориву до виробництва та розподілення світового доходу. У зв'язку з цим важливим питанням є вибір напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Натепер переважна частина зовнішньоекономічного обігу країни припадає на частку розвинених країн і зводиться до обміну матеріально-енергетичними ресурсами та продуктами низького переділу на складну техніку і споживчі товари. Таке становище не можна вважати задовільним з погляду вирішення проблем економічної безпеки країни, але водночас воно об'єктивно впливає з відмінностей у конкурентоспроможності та рівні технологічного розвитку взаємодіючих країн. Подолання сформованого відставання національної економіки є складною проблемою, вирішення якої вимагає часу і зусиль, тому в середньостроковій перспективі не можна розраховувати на радикальні зрушення в цьому питанні. Це означає необхідність зміни пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності України. Має йтися не про скорочення обсягів зовнішньоторговельної діяльності з розвиненими країнами в доступному для сучасній економіці вигляді. Навіть більше, її необхідно розвивати, оскільки за всіх недоліків вона забезпечує значний обсяг валютних надходжень до країни і задоволення потреби підприємств і населення в якісній продукції та послугах.

Під зміною пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності України ми маємо на увазі, з одного боку, більш активне доповнення торгової взаємодії з розвиненими країнами співп-

рацею в науково-технічній галузі, а з іншого – орієнтацію на активне освоєння ринків готової продукції в тих країнах, де накопичені конкурентні переваги вітчизняних обробних підприємств є значними. Такий ринковий простір дають країни колишнього СРСР, а також країни Азії. Багато з них вже сьогодні готові закуповувати українські літаки, автомобілі, верстати, продукцію легкої промисловості. Щодо правомірності наших тверджень слід звернути увагу на досвід нових індустріальних країн Південно-Східної Азії, що здійснили прорив в економічному і технологічному розвитку саме завдяки первісній орієнтації на ринки країн, що розвиваються, та країн із перехідною економікою. На цій економічній платформі в подальшому вони змогли перейти від політики технологічного запозичення до політики технологічного лідерства і прориву на ринки розвинених країн.

Загалом під час інтеграційного вибору стратегічних напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності національної економіки слід виходити з того, що вона не може розглядатися як самоціль, без зв'язку з дотриманням національних інтересів і вирішенням внутрішніх проблем соціально-економічного розвитку. Навіть більше, зовнішньоекономічна діяльність повинна перетворитися на один із найважливіших інструментів вирішення внутрішньоекономічних проблем. Як показує практика, недостатнє врахування цієї вимоги приводить до деформації структури експортно-імпоротної діяльності; відсутності механізмів залучення іноземних інвес-

тицій у галузі, що відображають національні пріоритети; неефективного використання ресурсного та науково-технічного потенціалу, а також знижує можливості зростання добробуту громадян та підприємницьких структур.

Висновки. Отже, як показав проведений в роботі аналіз, інноваційний сегмент ринкового середовища характеризується значною своєрідністю, зумовленою незавершеністю економічних реформ, відсутністю задовільної ринкової інфраструктури, браком або збитковістю цілої низки значущих економічних і соціальних інститутів. Як наслідок, класичні ринкові закони у вітчизняному інноваційному бізнесі працюють лише в модифікованому вигляді.

Інноваційна політика України реалізовується через механізми, що являють собою конкретні заходи, які використовуються органами державної влади та суспільством для її успішного проведення. Такі механізми різні за формою та ефективністю, тому необхідно застосовувати їх комплексно та системно. Реалізація євроінтеграційних прагнень України та виконання завдань сталого розвитку регіонів можливе лише за умови застосування скоординованого державою керівництва суспільними процесами, зокрема інноваційними. Механізмами реалізації інноваційної політики є такі: інституціонально-правовий, організаційно-структурний, економічний, комунікативний, інформаційний. На визначення та формування механізмів впливає тип державної інноваційної політики та обрана державою інноваційна модель розвитку конкретного стратегічного напрямку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Застрожнікова І.В. Засади формування механізмів державного регулювання сільського господарства / І.В. Застрожнікова // Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 7. С. 87–90.
2. Застрожнікова І. В. Підвищення ефективності державного регулювання сільського господарства України: дис. ... канд. наук з держ. управ: ління. К., 2011. 187 с.
3. Єфіменко Л.М. Роль політичних інститутів у формуванні економічної безпеки держави / Л.М. Єфіменко // Наукові праці НДФІ. 2012. № 3 (60). С. 94–97.
4. Єфіменко Л.М. Стратегічний аналіз діяльності диверсифікованих підприємств / Л.М. Єфіменко // Інвестиції: практика та досвід. 2007. № 8. С. 18–23.
5. Єфіменко Л.М. Державна політика як фактор диверсифікації на промислових підприємствах / Л.М. Єфіменко // Національне господарство України: теорія та практика управління: зб. наук. праць К.: Рада по вивч. прод. сил України НАН України, 2008. С. 75–81.
6. Roman Oleksenko. Homo Economicus in Futures Studies. Philosophy and Cosmology. Volume 19, 2017.
7. Олексенко Р.І. Роль філософії образования в социально-экономическом определении / Р.І. Олексенко // Социосфера. 2013. № 4–1. С. 46–51.
8. Олексенко Р.І. Роль економічної освіти у процесі становлення успішної держави / Р. І. Олексенко // Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 116. С. 259–262.
9. Ортіна Г.В. Модернізація реального сектора економіки як стратегічний напрям промислової політики держави / Г.В. Ортіна // Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 12. С. 40–43.

10. Ортина Г. Моделювання розвитку реального сектора економіки як елемент державної антикризової стратегії / Г. Ортина // Економіка України : політико-економічний журнал. 2014. № 2 (128). С. 25–29.

11. Ортина Г.В. Антикризовий потенціал реального сектора економіки / Г.В. Ортина // Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 18. С. 81–84.

12. Ортина Г.В. Стратегія антикризового регулювання реального сектору економіки / Г. В. Ортина // Економіка та держава. 2015. № 8. С. 13–16.

13. Шквиря Н.О. Особливості інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств / Н.О. Шквиря // Держава та регіони. 2007. № 6. С. 216.

REFERENCES:

1. Zastrozhnikova I.V. Zasady formuvannya mekhanizmiv derzhavnogo rehuliuвання silskoho gospodarstva / I. V. Zastrozhnikova // Investytsii: praktyka ta dosvid. 2010. – # 7. S. 87–90.

2. Zastrozhnikova I.V. Pidvyshchennia efektyvnosti derzhavnogo rehuliuвання silskoho gospodarstva Ukrainy: dys. ... kand. nauk z derzh. uprav: linnia. K., 2011. – 187 s.

3. Yefimenko L. M. Rol politychnykh instytutiv u formuvanni ekonomichnoi bezpeky derzhavy / L. M. Yefimenko // Naukovi pratsi NDFI. 2012. – # 3 (60). S. 94–97.

4. Yefimenko L.M. Stratehichnyi analiz diialnosti dyversyfikovanykh pidpriemstv / L.M. Yefimenko // Investytsii: praktyka ta dosvid. 2007. # 8. S. 18–23.

5. Yefimenko L.M. Derzhavna polityka yak faktor dyversyfikatsii na promyslovykh pidpriemstvakh / L.M. Yefimenko // Natsionalne gospodarstvo Ukrainy: teoriia ta praktyka upravlinnia: zb. nauk. prats – K.: Rada po vyvch. prod. syl Ukrainy NAN Ukrainy, 2008. S.75–81.

6. Roman Oleksenko. Homo Economicus in Futures Studies. Philosophy and Cosmology. Volume 19, 2017.

7. Oleksenko R.Y. Rol fylosofyy obrazovanyia v sotsyalno-ekonomycheskom opredeleny / R.Y. Oleksenko // Sotsyosfera. 2013. #. 4-1. S. 46–51.

8. Oleksenko R. I. Rol ekonomichnoi osvity u protsesi stanovlennia uspishnoi derzhavy / R. I. Oleksenko // Hileia: naukovyi visnyk. 2017. Vyp. 116. S. 259–262.

9. Ortina H.V. Modernizatsiia realnogo sektora ekonomiky yak stratehichnyi napriam promyslovoi polityky derzhavy / H.V. Ortina // Investytsii: praktyka ta dosvid. 2013. # 12. S. 40–43.

10. Ortina H. Modeliuвання розвитку realnogo sektora ekonomiky yak element derzhavnoi antykrizovoi stratehii / H. Ortina // Ekonomika Ukrainy : polityko-ekonomichnyi zhurnal. 2014. # 2 (128). S. 25–29.

11. Ortina H.V. Antykrizovyi potentsial realnogo sektora ekonomiky / H.V. Ortina // Investytsii: praktyka ta dosvid. 2013. # 18. – S. 81–84.

12. Ortina H.V. Stratehiia antykrizovoho rehuliuвання realnogo sektoru ekonomiky / H.V. Ortina // Ekonomika ta derzhava. 2015. – # 8. S. 13–16.

13. Shkvyria N.O. Osoblyvosti innovatsiinoho rozvytku silskohospodarskykh pidpriemstv / N.O. Shkvyria // Derzhava ta rehiony. 2007. # 6. S. 216.

Formation of innovation policy of the real sector of the economy as a special direction of Ukraine's development

Oleksenko R.I.

Doctor of Philosophy, Professor,
Professor of Marketing Department,
Tavria State Agrotechnological University

Ortyna A.V.

Doctor of Sciences in Public Administration, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Public Administration,
Administration and Law,
Tavriya State Agrotechnological University

Topicality. In order to create a mechanism for the implementation of investment policy, it is necessary to take into account the factors of the innovation development of the world economy, the factors of the state's development, and the most important are the production factors of the enterprise (level of equipment modernization, level of personnel training, development of a new product, its implementation, etc.). The formation of an investment policy mechanism needs to start with the formation of an innovative development strategy aimed at achieving long-term competitive advantages on the external and internal market. The development of investment policy includes the definition of innovative goals for the implementation of innovative projects, the formation of tasks, the achievement of goals, the development of organizational and economic measures that ensure the implementation of the tasks.

The purpose of the article is – the process of developing a mechanism for the introduction of innovations for national enterprises in order to ensure the country's economic development, the welfare of the population and the national security of the state.

Research methods. The methodological basis of the research consists of general scientific methods of research and special methods, which are based on modern scientific principles of managerial, economic and related sciences.

The paper uses: abstract-logical method; methods of analysis and synthesis; analytical modeling; system approach and others.

The result of the study. The success of the implementation of measures aimed at developing a national economic system within the framework of the anti-crisis strategy will be largely determined by the extent to which they will be supplemented by appropriate transformations and efforts in the institutional, socio-cultural and

political spheres. In particular, during the years of market transformations in Ukraine, the full institutional environment necessary for a stable and efficient economic activity of economic entities, their economic and technological progress was not created. At the same time, no strategic objective in the field of socio-economic development can not be successfully implemented in the absence of an institutional environment that ensures the harmonization of the interests of members of society and the achievement of the unity of perceiving them development goals.

Conclusions. Thus, as shown in the analysis carried out, the innovative segment of the market environment is characterized by a significant peculiarity due to the incompleteness of economic reforms, the lack of satisfactory market infrastructure, the lack or loss of a number of significant economic and social institutions. As a result, the classical market laws in the domestic innovation business work only in a modified form.

Ukraine's innovation policy is implemented through mechanisms that represent concrete measures used by public authorities and society to successfully conduct it. Such mechanisms are different in form and efficiency, therefore it is necessary to apply them in a complex and systematic way. The realization of the European integration aspirations of Ukraine and the fulfillment of the tasks of sustainable development of regions is possible only if the state-coordinated leadership is implemented through social processes, in particular, innovative ones. Mechanisms for implementing innovation policy are: institutional, legal, organizational, structural, economic, communicative, informational. The definition and formation of mechanisms is influenced by the type of state innovation policy and the state-selected innovation model for the development of a particular strategic direction.